

ĐAKOVO

S radom počela Nadbiskupijska glazbena škola

U subotu, 24. rujna 2016. godine započeo je novi dvogodišnji ciklus predavanja na Nadbiskupijskoj glazbenoj školi u Đakovu. Nakon zajedničke molitve predstojnik škole mo. Ivan Andrić pozdravio je nazočne, njih 28, te izrazio svoje zadovoljstvo što postoji interes za crkvenu liturgijsku glazbu, kao i za usavršavanje glazbenoga izričaja na župama. Pojasnio je obvezu pohađanja predavanja, kao i

poseban trud oko samostalnoga usavršavanja sposobnosti stečenih tijekom predavanja u školi.

Cilj je ove škole tijekom dvogodišnjega ciklusa predavanja pružiti potrebno poznavanje liturgike i glazbe onima koji su već u službi glazbenih animatora u liturgiji, kao i onima koji se namjeravaju posvetiti toj zadaći. Tijekom predviđenoga programa zainteresiranima će se pomoći da steknu ili unaprijede temelje glazbenoga jezika, odgoje i oblikuju sposobnost slušanja i kritičkoga vrjedno-

vanja glazbe, razviju smisao za melodiju, ritam i harmoniju te da uznapreduju ili počnu sa sviranjem instrumenta. Uz predstojnika Andrića, nazočni su bili i predavači škole Dario Kustura, dipl. theol., te Marin Vučković, prof. glazbe.

Nakon uvodnoga je dijela sa svakim polaznikom obavljen konzultacijski razgovor te su odgovorni za program škole za svakoga kandidata, analizirajući njegovo prethodno teološko i glazbeno obrazovanje, stvorili prilagođeni program studija.

M. Kuveždanin

SPLIT – SINJ

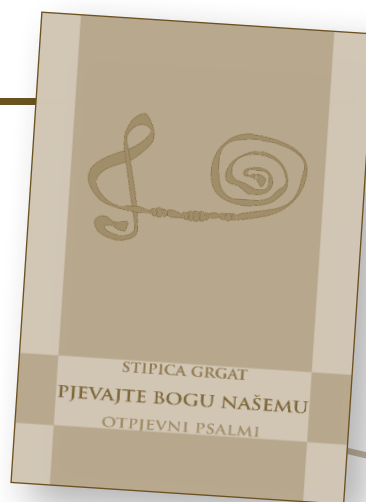
Predstavljanje zbirke otpjevnih psalama fra Stipice Grgata

U srijedu, 5. listopada 2016. u Pinakoteci Franjevačkoga samostana Gospe od Zdravlja u Splitu na Dobrome predstavljena je pjesmarica *Pjevajte Bogu našem*, odnosno zbirka psalama za euharistijska slavlja autora fra Stipice Grgata. Izdanje su predstavili mo. Blaženko Juračić, mr. sc. fra Domagoj Volarević te sam autor. Predstavljanje je upriličeno i u Sinju u petak, 7. listopada 2016.

Djelo je predstavljeno s muzikološkoga i liturgijskoga aspekta. Mo. Juračić prikazao je iscrpnu muzikološku analizu psalama, ističući i njihovu umjetničku te glazbenu vrijednost, polazeći od svetopisamskih izričaja o glazbi kao i uputama učiteljstva Crkve. Naglašavajući kako »psalmi često izvire iz po-

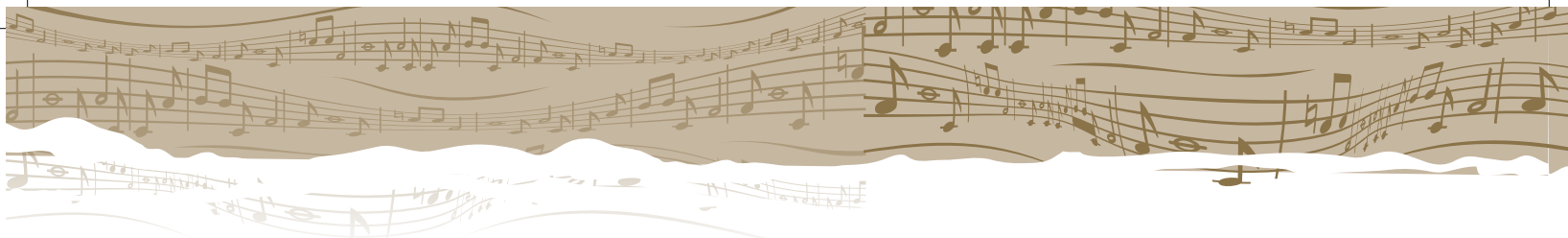
sve osobnih iskustava patnje i uslišanja, a na kraju se redovito slijevaju u zajedničku molitvu cijeloga Izraela«, mo. Juračić zaključuje riječima Benedikta XVI. (J. Ratzingera): »Psaltir sam od sebe postaje molitvenik Crkve u rađanju i širenju, a Crkva samim time postaje Crkvom koja – moleći – pjeva. Kršćanima je jasno da je Krist pravi i istinski David, da David u Duhu Svetom moli po njemu i s njime, koji je trebao biti njegov Sin, a istodobno i pravi Božji Sin. To je ključ po kojem su kršćani zakoračili u Izraelovu molitvu i po kojoj ta molitva postaje novom pjesmom. Tako mi u psalmima molimo i govorimo Otcu po Kristu u Duhu Svetom.«

Analizirajući uglazbljene psalme i njihovu muzikološku strukturu, jedan od zaključaka mo. Juračića jest da su pripjevni psalmi čista i prava proklama-

cija Božje riječi te ulaze u samu strukturu liturgije riječi ukoliko postoji dijalog između Boga i njegova naroda. Psalam preuzima bitnu liturgijsku temu i preobražava ju u meditaciju, u odgovor spasenja i ispovijedanja vjere. Psalam se tako preobražava u čistu lirsku kontemplaciju Božje riječi.

Nastavljajući i naslanjajući se na misao mo. Juračića, fra Domagoj Volarević postavlja kršćanski bogoslužni okvir:

ma njegovati sakralnu glazbu te povećavati njezino blago. Neka skladaju napjeve koji će se isticati značajkama prave sakralne glazbe i koje će moći pjevati ne samo veći pjevački zborovi nego će također odgovarati manjima, te će pripomagati u djelatnom sudjelovanju cijeloga vjerničkoga skupa.« (Sacrosanctum Concilium, 121)

Ova je knjiga mnogo više od samoga pokušaja da se psalmima prida stvarni značaj unutar slavlja kršćanskih otajstava.

Kršćanski kontekst psalama jest bogoslužje (bilo sakramenti, euharistija napose, a potom i liturgija časova).

Mr. Volarević obrazlažući sastavnice ove sintagme (psalmi i bogoslužje), naglašava da psalmi od samih početaka kršćanskih zborovanja imaju važno mjesto u strukturi slavlja. Time stavlja psalme u povijesni kontekst kršćanskoga slavlja. Samo Sveto pismo jasno nam svjedoči kako još u apostolsko doba na kršćanskim skupovima pjevanje ima posebnu ulogu. »Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu.« (Kol 3, 16) I crkveni otci, kao i cjelokupna tradicija Crkve, svjedoče nam o važnosti psalama. Tako imamo svetoga Augustina koji govoreći općenito o liturgijskom pjevanju napisao: »Kada konačno budemo jedan pravi narod Božji, obistinili će se ono što pjevamo.« A sveti Ambrozije malo prije njega kaže: »Hvalimo himnima i pjesmama otajstva Božja. Pjevamo im jer

su prava i istinita.« Općenito crkveni otci često koriste pojam *canimus* (pjevajmo) – i u rečenom kontekstu redovito spominju psalme. Koliko psalmi imaju važnosti i utjecaja na razvoj liturgijskih pjesama odnosno koliko su im postali nadahnuće, svjedoči i veliki srednjovjekovni autor sekvenca *Notker Balbulus: Kyrie eleyson canimus, Christe eleyson psallimus*. U ovom izrazu pojam *psallimus* pokazuje da se izraz *psalirati* – (moliti i/ili pjevati psalme) rabi i u širem kontekstu, dapače čak i da označi druge pjevane dijelove liturgijskih slavlja. U suvremenom dobu, gledajući psalme i njihovo značenje u liturgiji nakon odredaba Drugoga vatikanskoga sabora, možemo ih i moramo gledati kroz prizmu jedne od odrednica svete glazbe. Koncilska konstitucija o svetoj liturgiji (SC, 112) tako govori na tragu »vlastite« definicije bogoslužja: »svrha svete glazbe je Božja slava i posvećenje vjernika«. Unutar ovih okvira ističu se posebno *psalmi*. Ne samo kao otpjevni! Njihovi tekstovi u euharistiji najviše su pjevani kao ulazne antifone, kao pričesne, a nadahnuli su i mnoge druge liturgijske pjesme.

Predstavljajući knjigu mr. Volarević se u svjetlu zdrave crkvene tradicije kritički osvrnuo na neke novije pojave, odnosno na neprikladne glazbene i vokalne izričaje koji se pokušavaju implementirati u bogoslužje: »Posebno se posljednjih dvadesetak godina susrećemo s raznim 'akrobacijama' umanjivanja značaja i važnosti psalama, pokušajima pragmatizma, u iz-

»Psalmi je potrebno promatrati u kontekstu za koji su pisani – bogoslužje, liturgija.« Stoga je uočljivo kako se autor potrudio u djelo provesti uputu Konstitucije o liturgiji Drugoga vatikanskoga sabora: »Neka se skladatelji, prožeti kršćanskim duhom, osjećaju pozvani-

boru pjesama liturgijska su slavlja u stilu 'suvremenije je, lakše je razumljivo, prihvatljivo...'. Pa se, umjesto psalma koji je *Božja riječ* – i k tomu pjevana Božja riječ, čuju razni pjesmuljci upitna karaktera čak i za duhovne susrete, a kamoli za liturgijsko slavlje.»

Sve ove upute sintetizira i *Opća uredba Rimskoga misala*, gdje se govoreći o otpjevnim psalmima odmah poziva na tradiciju: »već je u davnini nastala uzrečica: Dvostruko moli tko dobro pjeva!« (OURM, 39) »Neka se stoga pjevanje obilato koristi u misnome slavlju!« (OURM, 40)

Rimski misal plod je tradicije i u njemu je važnost psalama izričito naglašena: »Poslije prvoga čitanja slijedi otpjevni psalam,

koji je sastavni dio liturgije riječi i očituje važan liturgijski i pastoralni trenutak jer potiče razmatranje Božje riječi. Pripjevni psalam odgovara pojedinomu čitanju i obično se uzima iz lekcionara. Neka se pripjevni psalam pjeva, ili neka se pjeva barem odgovor koji pripada puku.« (OURM, 61)

U ovom je svjetlu zbirka psalama fra Stipice Grgata za sve nedjelje i dobar dio blagdana kroz crkvenu godinu zaista praktičan ne samo priručnik nego doslovno instrument, alat za potpunija i plodonosnija slavlja naroda Božjega koji se okuplja slaviti Gospodina. Fra Stipičin višegodišnji trud dokaz je ne samo njegova predana rada i želje da se

slavlje što ljepše odvija nego i osjećaja za bogoslužje i glazbu, jer držimo da je nedvosmisleno prepoznao da liturgijskoj glazbi prijeti ne pojednostavnjenje, nego banalizacija!

U knjizi su sabrani otpjevni psalmi za nedjelje i važnije blagdane tijekom liturgijske godine (sva tri ciklusa). Svatko prema prigodama može naći i uvježbavati psalme u pogodno vrijeme i za svoje zajednice. U tom su kontekstu ovi psalmi jednostavni za naučiti, lako je načiniti aranžmane za razne skupine pjevača. Najvažnije u svemu jest pak da su u svjetlu tradicije, istodobno prikladni i dostojni »otajstva koje se slavi!«.

DRNIŠ

Održan 4. Festival zvorske duhovne glazbe »Jubilate Deo«

U Drnišu je u subotu, 29. listopada 2016., pred mnoštvom okupljenih Drnišana i njihovih gostiju, održan četvrti po redu Festival zvorske duhovne glazbe »Jubilate Deo«. Manifestacija koja ide prema tomu da postane tradicionalna okupila je oko 150 pjevača iz šest amaterskih zborova. Ove su godine Drniš posjetili zborovi s područja od Pirovca do Gradca kod Makarske. Uz domaći Gradski pjevački zbor »Neuma«, koji je uz Pučko otvoreno učilište Drniš i Župu Gospe od Ružarija i organizator cjelokupnoga događanja, priridili su raznolik i zanimljiv zvorski repertoar. U programu čiji je voditelj bio Marko Šiklič drniška

publika mogla je uživati u izvedbama nadahnutima gregorijanskim koralom, djelima baroknih autora, obradama tradicionalnih pučkih pjesama, skladbama hrvatskih i svjetskih suvremenih autora te na samom kraju koncerta u skladbi Hail, Holy Queen iz filma Redovnice nastupaju u sjajnoj izvedbi Hrvatskoga pjevačkoga društva »Bijačka vila« iz Kaštela pod ravnanjem prof. Andre Čale.

Na samom početku programa domaći Gradski pjevački zbor »Neuma« kao pozdravnu pjesmu svim izvođačima i posjetiteljima izveo je Laudate Domino Lorenza Perosija. Uslijedilo je službeno otvaranje festivala od strane drniškoga gradonačelnika Josipa Begonje, nakon

čega je koncertni program mogao početi. Zborovi su se predstavili izvedbama triju pjesama duhovnoga karaktera. Mješoviti katedralni zbor iz Šibenika pod ravnanjem prof. Jelene Mikulandre izveo je skladbe Krešimira Magdića, Anđelka Klobučara i Knuta Nystedta. Mješoviti zbor župe sv. Roka iz Jesenica, uz tradicionalnu Božanskog srca u obradi njihova voditelja prof. Slave Tomaša, predstavio je hrvatske skladatelje Ivana Zajca i